

JOHANNA SAVOLAINEN

KYLMEMPI

KUIN

LUKU-
NÄYTE

KUOLEMA

MÄKELÄ

KYLMEMPI KUIN KUOLEMA

JOHANNA SAVOLAINEN

KYLMEMPI

KUIN

KUOLEMA

MÄKELÄ

Ystävilleni ja esilukijoilleni.

Teille, jotka olette lahjoittaneet minulle kaikkein kalleintanne
eli omaa aikaanne.

Sivun 180 lainaus Tove Janssonin kirjoitelmasta Saari.
Ilmestynyt teoksessa Sirke Happonen (toim.): Bulevardi. Tammi, 2017, s. 187–198.

© Johanna Savolainen 2024
KANSI: Samppa Ranta / Punavuoren Folio Oy
TAITTO: Keski-Suomen Sivu Oy
Painettu Latviassa

KUSTANTAJA:
Kustannus-Mäkelä Oy
Karkkila 2024

ISBN 978-952-404-048-8

PROLOGI

Filippa Holmberg oli kenties maailman kaunein morsian.

Sitä mieltä olivat kaikki, jotka istuivat kuumana kesäpäivänä vanhassa kivikirkossa ja katselivat Filippaa, joka kiirehti kohti alttaria. Filippa pidätteli hymyä, joka kaikesta huolimatta puhkesi kasvoille ennen kuin hän ehti pitkän käytävän puoliväliin.

Harva häävieras pystyi silloin estämään ihastuksen huokausta, ja hetkeksi kirkko täyttyi kahinasta, kun ihmiset kurottivat kohti Filippaa penkeillään. Kuulosti siltä, kuin itse rakennus olisi kiskonut kiihvaasti henkeä. Sen muuraukset natisivat liitoksissaan. Kohina loppui vasta, kun pappi rykäisi kuuluvasti seurakunnalle.

Mitä Filippaan sulhanen mahtoi ajatella, kun tuo unenomainen näky lipui häntä kohti?

Luultavasti hänen oli vaikea uskoa onneaan. Todennäköisesti hän ei malttanut odottaa, että pääsisi aloittamaan loppuelämänsä 22-vuotiaan Filippaan kanssa, joka näytti sorjalta kapeassa valkoisessa mekossa. Morsiamen vaaleat hiukset oli sidottu löysälle nutturalle kehystämään pitkänomaisia kasvoja, joista renessanssiajan taidemaalarit eivät olisi saaneet tarpeekseen.

Filippa tunsi olonsa voitonriemuiseksi. Hän oli rakastunut. Uskomattoman, täydellisen kokovartalorakastunut. Filippa oli aina haaveillut menevänsä naimisiin unelmiensa miehen kanssa, mutta oli alkanut epäillä haaveen järkevyyttä kuunnellessaan sukulaisnaisten

valitusta aviomiehistään. Saattoiko olla, että romanttiset kirjat, joita Filippa oli ahminut nuoresta asti, antoivat virheellisen kuvan rakkaudesta? Sitä Filippa oli pelännyt siihen saakka, kunnes oli ensimmäisen kerran nähnyt Edwardin.

Kaikista mahdollisista paikoista ensitapaaminen oli tapahtunut Filippan lapsuudenkodin keittiössä, missä mies oli jutellut Filippan äidin kanssa. Edward ei ollut heti huomannut Filippaa, joten tällä oli ollut aikaa katsella miestä. Tummat kiharat hiukset, pitkät solakat raajat ja suuret pystyväiset kädet. Parasta Edwardissa olivat kuitenkin kasvot. Ne olivat loputtoman kiinnostavat, samoin kuin kasvojen ilmeet, joista näki miten ystävällinen ja viisas mies Edward oli.

Edward oli eloisampi kuin kukaan muu ihminen, jonka Filippa oli koskaan tavannut.

Hänen kanssaan minä menen naimisiin.

Niin Filippa oli ajatellut, ja kun Edward oli kääntynyt katsomaan häntä, oli Filippa varma, että mies ajatteli samoin. Edward oli katsonut Filippaa aivan kuin olisi löytänyt jotain, jota ei edes tiennyt etsineensä.

Ainoa este asiassa oli ollut nainen, joka oli seisonut Edwardin vieressä, käsi tämän kädessä.

Hymy kirkon käytävää pitkin kävelevän Filippan kasvoilla hyytyi hetkeksi. Voitonriemu väistyi huonon omantunnon tieltä. Hän oli tehnyt pahan teon. Hirvittävän pahan teon. Mutta – hän pakotti ajatuksensa jälleen myönteisiksi – hän saisi anteeksi. He saisivat anteeksi. Kaikki järjestyisi. Agata ei voinut olettaa, että Filippa hylkäisi sielunkumppaninsa hänen takiaan. Heti huomisesta lähtien Filippa tekisi kaikkensa hyvittääkseen tekonsa sisarelleen. Hän omistaisi koko loppuelämänsä Agatan hyvinvoinnille, sillä rakasti myös siskoaan.

Tästä lähtien Agata saisi kaiken, mitä vain keksisi pyytää. Paitsi Edwardin. Siinä asiassa Filippa ei voinut joustaa.

Onnellinen hymy palasi morsiamen kasvoille, kun hän saavutti sulhasen ja tarttui tämän ojennettuun käteen. He säteilivät toisilleen tietäen, että edessä olisi ainoastaan onnellisia vuosia yhdessä. He eivät koskaan kyllästyisi toisiinsa eivätkä haaveilisi muista. He eivät koskaan puhuisi rumasti toisilleen tai toisistaan.

Siinä he olivat oikeassa. Vaikeita vuosia ei ehtinyt tulla, sillä vain kolme vuotta myöhemmin hääpari kohtasi jälleen tuossa samaisessa kirkossa. Sulhanen arkussa ja morsian sen äärellä. Tuskin kukaan selvisi kuivin silmin, kun Filippa käveli vauva sylissään arkun luo ja laski sille yhden punaisen ruusun.

Kun terälehdet koskettivat puupintaa, vieraat vaikeroivat ja peitivät kasvonsa nenäliinoin, yhtä lukuun ottamatta. Hän piti päänsä pystyssä ja katseensa sekä Filippassa että arkussa.

Vielä jokin aika sitten hän oli ollut varma, että raivo laantuisi ajan myötä, mutta nyt hän ymmärsi olleensa väärässä. Viha vain kasvoi päivien myötä, eikä se enää hiipuisi, päinvastoin. Sen sävy ehkä muuttuisi tulenpunaisesta mustaksi, kuten tulivuoresta syöksyvä laava, joka peitti alleen kukat ja ruohon, tappoi kaiken elävän ja lopulta jäähmettyi ja muuttui kiveksi.

Hän oli hyväksynyt asian ja oppinut jopa nauttimaan siitä.

Tämä oli hänen kohtalonsa.

Tämä oli heidän kohtalonsa.

Kunnes kuolema heidät erottaisi.

1.

Kolhiintuneessa matkalaukussa on yöpuku, toilettilaukku, vaihtovaatteet, alusvaatteita sekä tumma puku. Rikosylikonstaapeli Veikko Niskasen naisystävä Anna Merikallio on painottanut, että jouluaaton illallisesta tulee hieno. Vieraiden odotetaan pukeutuvan parhaimpiinsa.

Veikko laskee vaatteiden päälle vielä paksun kirjan, jolla on pitkä ja vaikea nimi. Kirja käsittelee oikeuslääketieteen historiaa, mikä ei oikeastaan kiinnosta Veikkoa lainkaan. Siitä huolimatta hän on raa-hannut opusta uskollisesti paikasta toiseen viimeisten kuukausien ajan ja lukenut siitä vähintään kymmenen sivua joka päivä.

”Miksi rankaiset itseäsi tuolla tavalla?” Anna kysyi häneltä vasta edellisenä päivänä, kun Veikko illallisen jälkeen kävi syvään huokaisen makuulle Annan olohuoneen sohvalle ja avasi nidoksen.

”Miten niin? Teksti on todella kiinnostavaa. Opin koko ajan uutta”, Veikko sanoi.

”Niinkö?” Anna nosti huvittuneena kulmakarvojaan. ”Hyvä on sitten. Annan sinulle lukurauhan. Tule nukkumaan, kun maltat sulkea kirjasi.” Hän suukotti Veikkoa hellästi otsaan ja suuntasi kohti makuuhuonetta.

Nainen jätti jälkeensä hienostuneen sitruunantuoksun, joka sai Veikon kaipaamaan häntä heti. Hampaat irvessä hän kuitenkin suoritti kymmenen sivun päivittäisen koitoksensa ennen kuin säntäsi Annan perään.

Anna ei tiedä sitä, mutta kirja on Veikon napanuora entiseen elämään ja poliisin työhön, josta hän on joutunut luopumaan poliisi-

sen vuotta aiemmin. Veikon on yhä vaikea myöntää itselleen saatikka muille, että uupui työssään niin pahoin, että lääkäri määräsi hänet pitkälle sairauslomalle. Uupumisen sijaan Veikon on helpompi puhua ”tauosta” tai ”vapaasta”, jonka aikana hän ”kehittää itseään” ja ”pohtii tulevaisuuttaan”.

Näin siitäkkin huolimatta, että viimeisten puolen vuoden ajan Veikko on lähinnä nukkunut, tehnyt pitkiä kävelylenkkejä ja nauttinut Annan tekemästä ruuasta. Se on mahdollista, sillä heti sairauslomansa aluksi rikosylikonstaapeli hankki Sapokan kaksioonsa alivuokralaisen ja muutti vanhaan puutaloon maalle, lähelle Annaa.

Veikko viihtyy väliaikaisessa kodissaan. Häntä ei haittaa edes se, että talon edellinen vakituinen asukas murhattiin joitakin vuosia sitten. Kammottavan tapauksen jälkeen taloa on vuokrattu halpaan hintaan mökkeilijöille. Halukkaita ei ole useita, sillä asumus ei sijaitse veden äärellä.

Talo on Veikolle entuudestaan tuttu, sillä rikosylikonstaapeli itse selvitti talon edellisen omistajan murhan. Juuri sitä tapausta tutkiessaan Veikko itse asiassa tapasi Annan, sillä uhri oli Annan ystävä. Jos Leilan kuolema ei olisi ollut tragedia, voisi Veikko pitää Leilan kohta-
loa henkilökohtaisena onnenpotkunaan.

Parasta talossa on, että sieltä on matkaa Annan talolle vain joitakin satoja metrejä. Lyhyt välimatka onkin suurin syy siihen, miksi Veikko valitsi paikan sairauslomansa tukikohdaksi. Se, ja halpa hinta.

Viimeiset puoli vuotta ovat kuluneet vauhdilla. Alun hankaluuden jälkeen Veikko on alkanut jälleen nauttia elämästä; etenkin hitaista aamuista sekä ajasta Annan kanssa. Veikko on käyttänyt lisääntyntä vapaa-aikaansa myös juoksemiseen, muttei yhtä kurinalaisesti kuin töissä ollessaan. Hämmästykseseen hän on tajunnut juosseensa aikaisemmin lähinnä jaksakseen henkisesti kuluttavaa työelämää. Sairauslomalla hän ei kaipaakaan fyysistä, pään tyhjentävää räsitusta. Sen

sijaan hän suorastaan ahnehtii rauhaa, jota ei aiemmin tajunnut tarvitsevana.

Sairauslomansa alussa Veikko luki paljon. Siinä yhteydessä hän törmäsi Englannin entisen pääministerin Winston Churchillin viimeisiin sanoihin: ”Olen kyllästynyt kaikkeen.” Juuri siltä hänestä oli tuntunut vuotta aiemmin, Maria Laineen katoamistapauksen selviämisen jälkeen.

Vaikka Marian ruumis oli löytynyt ja murhaaja saatu telkien taa, oli Veikko kokenut epäonnistuneensa jutun selvittämisessä. Hänen oli ollut vaikea antaa itselleen anteeksi sitä, että Marian kohtalo oli ratkennut vasta seitsemän vuotta katoamisen jälkeen. Kukaan ei ollut syyttänyt häntä tai hänen alaisiaan asiasta, mutta sanomattakin oli selvää, etteivät he olleet tutkineet kaikkia johtolankoja kyllin tarkasti heti Marian katoamisen jälkeen. *Hän* ei ollut tutkinut. Veikko oli toiminut epäammattimaisesti ja antanut ihmisten johtaa häntä harhapoluille. Ajatus ei jättänyt häntä rauhaan vaan valtasi hänen mielensä etenkin öisin.

Joitakin kuukausia Maria Laineen tapauksen tutkinnan sulkemisen jälkeen Veikko oli alkanut tuntea olonsa väsyneeksi. Aamulla herätessään hän oli halunnut vain painautua takaisin tyynyihin, sulkea silmänsä ja jättää menemättä töihin. Samaan aikaan selvittämättömiä tapauksia oli ollut paljon eikä tehtävälista hänen muistikirjassaan tyhjentynyt koskaan. Ei, vaikka hän yritti tehdä asioita aiempaa nopeammin.

Oliko juttuja tosiaan enemmän kuin ennen vai oliko hän menettänyt otteensa? Sitä hän oli pohtinut istuessaan työhuoneessaan suljetun oven takana. Kollegoiden nauru oli kuulunut taukokuoneesta. Yhä harvemmin häntä oli enää huvittanut liittyä heidän seuraansa.

Osa tapauksista oli tietysti myös selvinnyt. Jostain syystä sekin oli tuntunut turhanpäiväiseltä.

Veikko oli sinnitellyt päivästä toiseen varmana siitä, että jos hän jaksaisi vielä tämän viikon, tilanne helpottaisi. Jos ei vielä seuraavalla viikolla, niin viimeistään kuukauden päästä. Niin ei käynyt. Sen sijaan poliisilaitoksen ja samalla Veikon ylle lipui musta pilvi.

Lehdet olivat uutisoineet hallituksen linjauksista sekä tulossa olevista säästötoimenpiteistä jo pitkään. Utta oli kuitenkin se, että yhtäkkiä vakavaimet päättäjät olivat alkaneet puhua poliisien määrän ”radikaalista” vähentämisestä. Rahasta oli ollut jatkuvasti pulaa, kaikkialla. Poliiseilta oli vaadittu parempia tuloksia vähemmällä resursseilla, toisin sanoen tehokkuutta. Ennen pitkää kollegat laitoksella olivat huolestuneet. Huhut ja juurut lomautuksista sekä irtisanomisista olivat alkaneet levitä ja laitoksen ilmapiiri murentua.

Veikko oli tuntenut suurta huolta ja vastuuta alaisistaan. Samaan aikaan hänen oteensa oli kuitenkin lipsunut ja mielialansa laskenut. Lehtijuttujen mukaan heidän työtään ei arvostettu, tekivät he sen miten hyvin tahansa. Mitä järkeä siinä sitten oli? Miksi he edes yrittivät?

Eräänä aamuna, jälleen yhden huonosti nukutun yön jälkeen, Veikko oli huomannut juoksuhausujensa lököttävän ja kaivanut esiin vanhan vaakansa. Mittari oli vahvistanut hänen epäilyksensä: hän oli laihtunut useita kiloja edes huomaamatta asiaa. Häntä silloin tällöin vaivaava päänsärky oli muuttunut jokapäiväiseksi. Mikään ei tuntunut enää miltään. Edes Anna ei tuonut hänelle iloa.

Ainut oikea tunne oli ollut raivo, joka oli syttynyt näennäisen pienistä asioista kuten unohtuneesta salasanasta tai kylmästä kahvista. Silloin tällöin Veikko oli nähnyt Annan silmissä huolestuneen, toisinaan pettyneen katseen. Vaikutti siltä kuin Anna ei enää olisi tunnistanut tai tuntenut häntä.

”Pitäisikö sinun käydä lääkärissä?” Anna oli kysynyt, mutta Veikko oli vain pudistanut päätään. Hänessä ei ollut mitään fyysistä vikaa.

Lääkäreillä oli parempaakin tekemistä. Suomi oli täynnä oikeasti sairaita ihmisiä.

Oli kulunut vielä kuukausi. Veikko oli saapunut joka aamu töihin, istunut palavereissa ja näppäillyt tietokonettaan. Kunnes eräänä tavallisena tiistaiamuna hän ei pystynyt painamaan läppäriensä käynnistysnäppäintä. Hän oli yrittänyt kyllä, mutta kädet eivät olleet totelleet. Hän oli päätenyt istumaan työtuolissaan mustan tietokone-ruudun ääressä kykenemättä nousemaan ylös ja lähtemään huoneesta.

Siitä Jami Kallio, Veikon nuorempi kollega, oli löytänyt esimiehensä lounasaikaan. Veikko oli yrittänyt selittää Jamille, ettei saanut konettaan auki, muttei ollut kyennyt muotoilemaan ajatusta järkevaksi lauseeksi. Alkuun Jami oli säikähtänyt: oliko Veikko saanut halvauksen? Pian hän oli kuitenkin ymmärtänyt, että kyseessä oli jotain muuta.

”No niin. Kaikki on hyvin. Mennäänpäs sitten”, karhumainen kollega oli kietonut kätensä Veikon harteille ja puoliksi nostanut, puoliksi kantanut ihailmansa rikosylikonstaapelin ylös tuolistaan ja siitä käytävälle, autoon ja viimein Kymenlaakson keskussairaalaan, josta Veikko oli passitettu tutkimusten jälkeen sairauslomalle.

Kaikesta tuosta on kulunut nyt reilut puoli vuotta.

Veikko tuntee olonsa paremmaksi, lähes normaaliksi. Myös Anna vaikuttaa jälleen onnelliselta. Epäilevä katse on kadonnut hänen silmistään. Heidän arkensa on asettunut mukaviin uomiin, joista kumpikaan ei halua luopua. Veikko tietää, että ennen pitkää hänen sairauslomansa loppuu. Toisin sanoen heidän yhteinen, loputon vapaa-aikansa on käymässä vähiin.

Toistaiseksi pariskunta ei ole puhunut Veikon paluusta töihin tai muutosta takaisin Kotkansaarelle. Aihe häälyy taustalla, mutta yhteisestä sopimuksesta he eivät edes vilkaise sitä päin. Eivät ennen kuin on pakko. Veikko haluaisi kysyä, toivooko Anna, että mies jäisi eläk-

keelle ja muuttaisi pysyvästi hänen lähelleen. Tai Annan luo. Jotkut naisen sanomat asiat viittaavat siihen.

Ensin Veikon on kuitenkin selvitettävä, mitä hän itse toivoo tulevaisuudeltaan. Onko hän todella valmis jättämään työnsä, josta pitää kaikesta huolimatta kovasti? Jos Veikko käyttäisi sellaisia sanoja kuin rakastaa, hän voisi sanoa rakastavansa työtään.

Rikosylikonstaapeli sulkee laukkunsa, istahtaa pirtinpöydän ääreen ja tähyää metsään nähdäkseen, joko Annan hahmo tai edes hänen taskulamppunsa valo pilkottaisivat puiden takaa. Mitään ei kuitenkaan näy. He eivät ole myöhässä, mutta Annan on paras pitää kiirettä. Yhteysalus kohti Koivusaarta lähtee matkaan klo 18.15. Kello on jo puoli kuusi.

On alkanut sataa lunta. Valkoinen peite vaimentaa äänet ja muuttaa maailman pehmeämmäksi. Talon ääriviivat tylysyvät poliisin ympärillä, kun hän miettii tulevaa joulua ja matkaa.

Annan tekemä suunnitelma on hyvä ja selkeä. Veikko ja Anna matkaavat Kotkan ulkosaaristossa sijaitsevalle Koivusaarelle, jonne on juuri avattu hotelli, jonka ensimmäiset asiakkaat he ovat. Hotellin omistaja on Annan lapsuudenystävä Agata Holmberg.

Ajatus saarijoulusta syntyi, kun Agata saapui Annan pyörittämään kuppilaan syömään. Naiset olivat riemuissaan tavatessaan toisensa vuosien jälkeen. Anna halusi tietää kaiken Agatan hotellihankkeesta, ja pian Agata jo ehdotti:

”Mitä jos tulisit perheesi kanssa jouluksi hotelliin? Tarvitsen testiasukkaita ennen kevättä, joten saisitte roimat alennukset sekä huoneista että ruuasta.”

”Todellako? Oletko aivan varma? Olen kyllä aina haaveillut suuresta perhejouluista, mutta en voi kutsua omaan talooni kaikkia niitä henkilöitä, jotka haluaisin, joten...”

”Todella! Tekisit minulle palveluksen”, Agata oli vakuuttanut.

Niin asiasta oli sovittu.

Annan ja Veikon lisäksi hotelliin ovat tulossa Annan poika Teemu Merikallio, joka pelaa työkseen koripalloa Amerikassa, NBA:ssa. Polvensa kauden alussa loukannut Teemu on viettänyt viimeiset kuukaudet Suomessa ollakseen lähellä pientä poikaansa Kuuttia.

Heidän lisäksi hotelliin saapuvat Kuutin äiti Eevi miesystävänsä Marko Honkasen ja tämän isän Juhana Honkasen kanssa. Eevi ja Teemu ovat eronneet jo joitakin vuosia sitten, mutta heidän välinsä ovat lämpimät. Liiankin lämpimät, jos Veikolta kysytään. Veikko on kuitenkin oppinut pitämään suunsa kiinni tästä asiasta, sillä tietää Annan haaveilevan Teemun ja Eevin paluusta yhteen.

Edellä mainittujen Annan kutsumien vieraiden lisäksi saarelle on tulossa joitakin Agatan sukulaisia sekä Veikon kollega Jami Kallio ja tämän naisystävä, uutistoimittaja Lilli Elo.

”Miksi ihmeessä menit kutsumaan heidät mukaan? Kun sanoin, että voit ottaa mukaan omia läheisiäsi, ajattelin lähinnä siskoasi ja hänen miestään”, Anna puuskahti Veikolle kuullessaan Jamista ja Lillistä.

Veikko ei tiennyt mitä sanoa. Itse asiassa hän ei ollut ihan varma, miten oli päätynyt kutsumaan kollegansa saarelle. He olivat tavanneet toisensa lounaalla, Veikko oli maininnut joulusta Kolmen koiran hotellissa ja jo illalla Jami oli soittanut hänelle kiusaantuneen oloisena.

”Kuule... Kerroin Lillille, että olette menossa Koivusaareen jouluksi, ja hän innostui ihan valtavasti ja käski – tai siis pyysi – hän pyysi minua kysymään, olisiko mahdollista, että myös minä ja hän voisimme tulla mukaan. Saareen. Jouluksi.”

Veikko oli häkeltynyt pyynnöstä niin, ettei ollut osannut muuta kuin myöntyä. Tavallaan hänestä tuntui kiusalliselta sekoittaa työ- ja yksityiselämä näin perusteellisesti. Osin hän oli iloinen. Jos hän jotain

kaipasi poliisiasemalta, niin Jamia. Joulu kollegan seurassa ei tuntunut lainkaan hullummalta idealta. Lilliä Veikko oli valmis sietämään Jamin takia.

Anna ei näe asiaa Veikon tavoin. Kun kollegat ovat sairausloman aikana soittaneet Veikolle ja pyytäneet tämän neuvoa, on Anna kääntänyt Veikolle selkensä ja huoannut syvään.

”Yhteydenpito asemalle ei tee sinulle hyvää. Olet ansainnut täyden levon”, Anna on sanonut puheluiden päätteeksi.

Silloin vastaus on noussut Veikon huulille kuin itsestään.

Sinä et ymmärrä.

Hän on pysytellyt kuitenkin hiljaa, sillä syvällä sisimmässään pelkää Annan olevan oikeassa. Veikko kaipaa työtään. Mutta tätä nykyä hän myös pelkää työtään.

Tuuli heittää hahtuvaisia lumihiutaleita ikkunaan. Kello on paljon. Heillä alkaa olla kiire. Veikko tähyää ulos, muttei erota pimeydestä pienintäkään valon välkettä.

Missä Anna oikein viiptyy? Ei kai hänelle ole tapahtunut mitään? Juuri tuossa samaisessa metsässä...

Terävä koputus ja askeleiden töminä porstuassa katkaisevat Veikon pohdinnat. Anna on kävellyt metsän läpi ilman valoa turvanaan. Saman metsän, jossa Leila murhattiin.

Anna Rohkea.

Anna Urhea.

Hänen Annansa.

2.

Virkaatekevä rikosylikonstaapeli Jami Kallio on viipynyt miestenhuoneessa epäilyttävän pitkään. Epäilyttävän siinä tapauksessa, jos pitää kirjaa hänen vessatauoistaan ja niiden pituudesta, mikä vaikuttaa kielämättä epätodennäköiseltä.

WC-tila on nähnyt parhaat päivänsä. Kaakeleiden väri on jotain ruskean ja keltaisen sekaista. Epäselvää on, onko väri alkuperäinen vai ovatko valkoiset kaakelit kellastuneet vanhuuttaan. Ikkunoita ei ole. Yksi pisuaareista on vinksallaan. Täysi roskis tursuaa palloksi puristettuja papereita, joista osa on tippunut lattialle.

Jami sulkee silmänsä tältä kaikelta. Hän seisoo peilin edessä ryhdikkäänä, nostaa kätensä ylös ja tuulettaa villisti.

”Jes! Jes!” hän sanoo pontevasti, vetää keuhkonsa täyteen ilmaa ja laskee seitsemään, pidättää hengitystään neljä sekuntia ja puhaltaa ilman sitten hitaasti ulos laskien samalla kahdeksaan.

Mielenhallintatekniikan on tarkoitus valaa häneen itseluottamusta. Jami on ottanut menetelmän käyttöön sen jälkeen, kun hänen esimiehensä, rikosylikonstaapeli Veikko Niskanen, joutui sairauslomalle.

Vaikka Jami kaipasi Veikkoa ja oli pahoillaan tämän puolesta, oli hän alkuun myös innoissaan ylennyksestään vt. rikosylikonstaapeliksi. Kaikki kuitenkin muuttui, kun rikoskomisario Kaj Gunnarsson päätti hakeutua työkiertoon Helsinkiin ja hänet korvasi Jamin ikäinen mutta selvästi ansioituneempi poliisi pääkaupunkiseudulta.

Simo Vehviläinen, Jamin uusi esimies, ei peittele sitä millaisena takapajulana hän Kotkaa ja sen poliisivoimia pitää. Eikä sitä, että hän

aikoo kehittää ja parantaa jälkimmäisen toimintaa. Yksi tapa tähän ovat viikoittaiset kehitysvartit, jollaiseen Jamin tulee mennä heti, kun hän pystyy irrottautumaan peilin edestä.

Keskustelut ovat hyvä asia, Jami vakuuttaa itselleen. On hyvä, että Simo Vehviläinen antaa alaisilleen ”henkilökohtaisia taskeja”, joihin heidän tulee keskittyä poliisityön ohella. Jamin viime viikon tehtävä oli kehittää myönteistä ilmapiiriä palavereissa. Hetken asiaa mietittyyän hän osti kaikille possoja torikahvilasta.

Esimiehen ilme oli näkemisen arvoinen, kun hän huomasi munkit palaveripöydällä.

”Tarkoitin enemmän sanallista palautetta, selkeitä next steppejä, tavoitteiden kirkastamista... sen sellaista”, Simo pyöritti silmiään eikä koskenut leivonnaisiin. Huonosta palautteesta lannistunut Jami söi niitä kolme. Ja inhosi itseään jälkikäteen.

Jami irvistää peilikuvalleen, ainoalle ihmiselle, jolle saattaa myöntää kaikkein häpeällisimmän asian. Sen, että hän tulisi Simon kanssa toimeen, ellei tämä nostaisi penkistä enemmän kuin hän. Niin ei tee kukaan muu koko asemalla. Ero Simon ja Jamin välillä on pieni. Niin minimaalinen, että Jami voisi kuroa eron umpeen ahkeralla harjoittelulla. Hänellä ei vain ole aikaa, siitä pitävät huolen uudet työtehtävät ja uusi naisystävä, ihanainen uutistoimittaja Lilli Elo.

Jami sallii itselleen hetken päiväunen, ja punaiset kiharat ryöpsähtävät hänen mieleensä.

Mikä nainen! Kukaan ei koskaan ole haastanut Jamiä samalla tavalla kuin pyörremyrskymäinen Lilli Elo. Jami rakastaa Lillin nopeaa tapaa liikkua, tämän hiuksia, kapeita käsiä, nenää, joka kipristyy naisen hermostuessa... Kaikkea.

Jami on viimeisen vuoden aikana tehnyt kaikkensa voittaakseen Lillin sydämen omakseen, muttei ole varma onnistumisestaan.

Lilli ei suostu sanomaan Jamiä miesystäväkseen.

Jami on tavannut Lillin ystäviä, muttei hänen vanhempiaan.

Lilli lähtee Jamin kotoa edelleen omaan kotiinsa nukkumaan, vaikka Jami on ostanut olohuoneeseen tuoksukynttilöitä, kylpyhuoneeseen varahammasharjoja ja yrittänyt vaihtaa lakanoita aiempaa ahkerammin.

Mitä tästä kaikesta pitäisi päätellä?

Esimies- ja naismurheet eivät ole ainoat asiat, jotka ovat vaivanneet Jamiä viime aikoina. Mitä pidemmäksi Veikon sairausloma on edennyt, sitä enemmän Jamiä on alkanut huolestaa. Onko Veikko aikeissa hylätä poliisivoimat ja muuttaa pysyvästi Annan luo, sinne korpeen? Onko se mahdollista? Onhan Veikko tietysti jo iäkäs, muttei kuitenkaan vielä lähelläkään eläkeikää.

Entä jos Kaj tai Veikko eivät palaa mutta Simo jää? Miten Jami siinä tapauksessa jaksaa työtään?

Toivottavasti Veikon suunnitelmat selviävät tulevan joululoman aikana.

Jamista on tuntunut kiusalliselta tuppautua Anna Merikallion perhejouluun, mutta onneksi Veikko on suhtautunut asiaan hyvin. Idea joulusta Koivusaarella tuli oikeasti Lilli Elolta. Toimittajana Lilli on pakkomielteisen kiinnostunut sekä saaresta että sen uudesta hotellista. Lilli on tehnyt hankkeesta jo useita juttuja muttei ole vielä nähnyt remontoitua rakennusta tai tavannut sen omistajaa Agata Holmbergia kasvotusten.

Face to face, kuten Simo Vehviläinen sanoisi. Esimiehellä riittää muitakin ärsyttäviä termejä kuten ketterä, haastava, kokonaisvaltainen, työntekijälähtöinen, epämukavuusalue... Jami yökkää peilikuvalleen.

Ovelta kuuluu koputus, ja Simo Vehviläisen siistiksi suittu pää ilmestyy oviaukkoon. Mies näyttää aina siltä kuin olisi juuri astunut ulos parturista.

”Kahvihuoneesta kertoivat, että olit kävellyt tännepäin”, hän katselee ympärilleen kuin etsisi jotakin – todennäköisesti syytä Jamin viipymiseen. ”Mennäänkö? Kehitysvartti odottaa.”

Jami seuraa ärsyttävän leveää selkää ja tiukkojen housujen verhoamia tukkimaisia reisiä käytävään. Hän kaipaa Veikkoa ja tämän jännevää juoksijan askellusta, jota Jami ei koskaan ole kokenut uhaksi omalle miehisyydelleen. Jami ja Veikko täydentävät toisiaan, kun Simo ja Jami taas mahtuvat hädin tuskin samalle hiekkalaatikolle ilman että jompikumpi lyö toista lapiolla päähän.

Onneksi kehitysvartti on päivän viimeinen tehtävä. Sen jälkeen alkaa loma. Loma kaukana Simo Vehviläisestä.

Samassa esimies kääntyy katsomaan Jamia. Aivan kuin heillä olisi telepaattinen mutta valitettavan yksisuuntainen yhteys.

”Kaikki hyvin?”

”Tietysti!” Jami hymyilee. ”Suorastaan loistavasti.”

3.

Veikko siristelee silmiään ohjatessaan autoa varovasti kohti tuuri-moottorialuksen laituria. Lumisade on yltenyt niin sakeaksi, ettei alusta edes erota pääsataman parkkipaikalta.

Oikeastaan ”pääsatama” on liian hieno sana seudun suurimmalle poukamalle, jonka kookkaimmalle laiturille yhteysalus mahtuu pysähtymään. Mutta muut alueen venepoukamat ovat pienempiä ja lähinnä yksityiskäytössä, joten möljä saa kantaa komealta kalskahtavaa titteliään.

Talvella pääsatamaa käyttävät lähinnä seudun kaksi päätoimista kalastaja-alusta ja niiden muutaman hengen miehistöt. Toisinaan Veikko on viime kuukausina herännyt aikaisin ja juossut rantaan katsomaan hiljaisia miehiä, jotka nousevat aluksiinsa ja suuntaavat merelle. Näyssä on jotain ikiaikaista ja samaan aikaan haikeaa.

Vaikka Suomessa riittää sisävesiä, merta ja rantaviivaa, on kalastajan ammatti kuolemassa. Kaupallisia kalastajia löytyy maasta enää joitakin tuhansia, päätoimisia ammattikalastajia joitakin satoja. Nuoret eivät löydä alalle samassa tahdissa kuin vanhat jäävät eläkkeelle, joten kalastajien keski-ikä lähentelee kuuttakymmentä.

Veikon seuraamat miehet kulkevat jo kyyryssä. Raskas työ ja armoton luonto ovat nakertaneet heidän nikamiaan kuin lahottajahyönteinen raatoa, mutta silti Veikko huomaa kadehtivansa raskaan työn raatajia ja sitä, miten he joka päivä irrottaessaan veneensä laiturista ovat vapaita suuntaamaan kulkunsa minne mielivät. Heitä eivät byrokrania, tuntikirjaukset, määrärahat, kaavakkeet tai loputto-

mat viikkopalaverit häiritse – oletettavasti ainakaan siinä määrin kuin virkamiehiä.

Kesäisin satamassa on enemmän vilskettä. Silloin täällä tuoksuivat terva sekä kalansavustamon aromit. Toista on tänään. Sataman ainoan valonlähteen, pitkän tolpan päässä häämöttävän lampun valo ei riitä valaisemaan synkkää maisemaa kuin muutaman metrin alalta. Tuuli piiskaa lumihiutaleita ja muodostaa ilmaan valkoisia pyörteitä. Salaa Veikko huomaa toivovansa, että sää on niin huono, että matka peruuntuu. Vastahakoisuus ei perustu järkeen, pikemminkin synkkään ennakkoavistukseen, joka on alkanut itää hänen mielessään viime päivinä. Kolme yötä ulkosaaristossa kaksin Annan kanssa olisi ihanaa, mutta kun mukana ovat Annan poika, hänen ex-tyttöystävänsä ja tämän uusi poikaystävä, saattaa tunnelma hotellissa olla mitä vain.

Toiveikkaana Veikko tähyää merelle. On oikeastaan vaikea uskoa, että heidän on järkevää lähteä avomerelle näissä keliolosuhteissa, tähän vuodenaikaan.

Anna kääntyy katsomaan Veikkoa, kun auto on pysäköity tukevasti vinoparkkiin.

”Kiitos, kun tulet mukaan.” Anna koskettaa hänen poskeaan pörröisen lapasen peittämällä kädellä.

”Tietysti tulen mukaan”, Veikko hämmästy. Vaikka hän ei ole järin innoissaan matkasta, ei hän ole kertaakaan ajatellut jäädä maihin Annan suunnatessa merelle.

Anna suutelee häntä kevyesti huulille. Veikko naksauttaa turvavyönsä auki, jotta voisi paremmin kääntyä naista kohti ja vetää tämän lähemmäs. Pussailua autossa. Veikko ei muista olleensa vastaavassa tilanteessa nuoruusvuosiensa jälkeen. Ajatus saa hänet hyrisemään sisäisesti.

”Niin mutta. Kiitos kuitenkin. Tiedän, että olisit mieluummin kotona.”

”Kotona, lämpimässä, sinun kanssasi. Olet oikeassa. Mutta onneksi saan sentään olla sinun kanssasi.”

Anna naurahtaa. Veikko on iloinen naisystävänsä äkillisestä hellyydenpuuskasta, sillä tämä on viime viikkojen ajan, aina joulusuunnitelmien lukkoon lyömisen jälkeen, ollut hajamielinen.

”Kohta tosin voimme palata kotiin, sillä jäämme laivasta.” Veikko vilkaisee merkitsevästi kelloaan.

He nousevat autosta. Anna on jo ehtinyt veneelle ja kadonnut näkyvistä, kun laukkuja kantava Veikko ennättää alukselle. Kannella matkustajia odottava aluksen kapteeni, kotkalainen Jesse Ritola, napaa kantamukset Veikolta.

”Anna meni sisään”, Jesse viittaa päällään. ”Myös muut ovat paikalla, Teemu Merikalliota lukuun ottamatta.”

”Niinkö?” Veikko toteaa. Entisessä elämässään hän on tottunut olemaan joka paikassa ensimmäisenä. Viime kuukausina hänen sisäinen kellonsa on kuitenkin alkanut jättää joko uupumuksen tai rennomman aikataulun takia. Teemu taas on Veikon kokemuksen mukaan aina ajoissa. Annan poika on neuroottisen pikkutarkka kellon, etenkin treeni- ja ruoka-aikataulujensa, mutta myös siivoamisen suhteen.

”Jep.” Jesse tähyilee merelle ja vetää ammattimaisen näköisen takin hupun syvemmälle päähänsä.

”Aikamoinen keli?” Veikko toivoo miehen ymmärtävän lauseeseen piilotetun kysymyksen. Onko heidän turvallista lähteä matkaan?

”Lumisade loppuu kohta”, Jesse vastaa.

”Niinkö?” Veikon äänessä on epäilevä sävy.

”Lyödäänkö vetoa?” Jesse virnistää.

Ennen kuin Veikko ehtii vastata, he huomaavat satamaa lähestyvän auton valot. Auto pysäköi alueen toiseen laitaan, ja sen lamput sammuvat. Pimeydestä kuuluu auton oven pamahdus. Äänessä on jotain uhkaavaa, vihaista.

Hetkeä myöhemmin he näkevät tumman hahmon juoksevan kohti laskusiltaa. Veikko tunnistaa tulijan heti. Se ei ole vaikeaa, sillä hän ei tunne ketään muuta reilusti yli kahden metrin pituista ihmistä kuin Teemu Merikallion.

”Hyvä että ehdit mukaan”, Veikko sanoo ja ojentaa kätensä vastaanottaakseen Teemun laukun.

Mies heittää sen kuitenkin Veikon ohi suoraan kannelle ja pomp-paa itse alukseen yhdellä ketterällä loikalla.

”Läheltä piti, etten päätenyt syömään kinkkua yksin tänä jouluna”, Teemun ääni tärisee raivosta.

”Mitä tapahtui?” Veikko kysyy. Hänen tietojensa mukaan Teemu oli lähtenyt lounaan jälkeen Annan luota kuntosalille vahvistamaan polveaan. Sali sijaitsee vain noin viiden kilometrin päässä rannasta, joten Teemulla olisi pitänyt olla hyvin aikaa ehtiä veneelle.

”Auto ei inahtanutkaan, kun yritin käynnistää sen treenin jälkeen. Jouduin lainaamaan vahtimestarin autoa ehtiäkseni tänne”, Teemu puuskahtaa.

”Ihanko totta?” Veikko hämmästy. Teemulla on käytössään vähän käytetty Volvon maasturi, jonka akun ei pitäisi tyhjentyä edes näillä pakkasilla.

”Niin!” Teemu tiuskaisee. ”Etkö sinä sanonut, että auto on tip-top-kunnossa?”

Teemu ei tiedä paljon autoista, joten hän oli pyytänyt Veikon mukaansa autokaupoille. Veikko on myös auttanut nuorta miestä öljyjen vaihdossa vasta edellisenä päivänä.

”Kyllä se minun mielestäni onkin.” Veikko raapii kummissaan päätään. Jesse Ritola seuraa heidän keskusteluaan kunnioittavasti vaiti vähän matkan päästä. Kapteenin pikainen vilkaisu kelloon kertoo Veikolle, että he ovat jo myöhässä aikataulusta. Teemu huomaa ilmeisesti saman, sillä hän heittää laukkunsa olalle ja suuntaa kohti veneen sisätiloja.

”Ihan sama. Lähdetään nyt vain”, hän kohauttaa hartioitaan ja häviää hyttiin, josta kuuluu iloista naurua ja puheensorinaa. Veikon ei tee mieli seurata tylästi käyttäytynyttä poikaa, joten hän jää seisomaan paikoilleen. Annan poika on tavallisesti mukava, mutta toisinaan esiin tulee hänen päättäväinen, suorastaan jyräävä puolensa, joka varmasti on hyödyllinen koripallokentillä, muttei niinkään niiden ulkopuolella.

”Perheet”, Jesse Ritola sanoo osaaottavasti Veikolle. ”Jos haluat, voit tulla kanssani hetkeksi ohjaamoon. Seura kelpaisi.”

Kiitollisena Veikko seuraa miestä.

Aivan kuten Jesse on ennustanut, lumisade lakkaa pian sen jälkeen, kun vene on irtaantunut laiturista. Ohjaamossa on hiljaista ja kotoisaa. Rikoslykonstaapeli ei tiedä, miten Teemu on otettu vastaan muun juhlaväen keskuudessa. Mustaa merta tuijottaessa ei tarvitse miettiä asioita kuten: Kenen viereen Teemu on mennyt istumaan? Näyttääkö Teemun exän Eevin miesystävä Marko äkäiseltä?

Anna on tuonut Veikon elämään hyvää, mutta myös hämmennystä kuten uusia ihmisiä, joiden elämästä ja tunteista Veikon täytyy tätä nykyä huolehtia.

Jesse ohjaa venettä varmoin ottein. Oikeassa kädessään hän pitelee höyryävää emalista teemukia, jollaisen hän on ojentanut myös Veikolle. Teessä on tujaus rommia; niin pieni määrä, että sen hädin tuskin maistaa. Rikoslykonstaapeli ymmärtää alkoholin kuuluvan tähän merelliseen näytelmään ja osaa arvostaa kapteenin draaman tajua. Ruorijuopumuksen vaaraa tämä rommimäärä ei aiheuta.

Miellyttävää, toisin sanoen hiljaista seuranpitoa ei kestä kauaa ennen kuin hytin ovi aukeaa ja Jami liittyy miesten seuraan. Isokokoinen kollega täyttää ohjaamon niin, että Veikolle tulee kuuma ja hän joutuu riisumaan paksun päällystakkinsa. Takin alla on hänen Annalta joululahjaksi saamansa villapaita, joka on Veikon mielestä

erittäin merikarhu-uskottava – jos se on oikea sana – ja salaa hän toivoo Jessen huomaavan paidan ja pitävän häntä kokeneena merenkävijänä.

Mikä ei ole totta.

Veikko laskee mielessään sekunteja, jotka Jami malttaa olla hiljaa. Niitä kertyy 11.

”Mitäs tänne? Hyvä kun lumisade lakkasi, vai mitä? Parempi näkyvyys?”

Äänessä erottuu kihisevä uteliaisuus. Jos Jesse ei olisi hytissä, kyse-
lisi Jami jo Veikon vointia ja kuulumisia.

”Juu”, Jesse vastaa.

Yksi sekunti, kaksi sekuntia, kolme...

”Mites tämä saaren hotellihomma?” Jami tiedustelee. ”Onko siinä järkeä? Säännöllisestä lauttayhteydestä on puhjennut aikamoinen riita, eikö totta?”

”Juu”, Jesse myöntää.

Jami odottaa.

”Saa nähdä mitä tapahtuu. Kunnanvaltuusto tekee päätöksen ympärivuotisesta lauttayhteydestä piakkoin”, Jesse saa sanottua.

Veikko tietää Agata Holmbergin hotelli- ja etenkin lauttahankkeen jakavan mielipiteet Kotkassa ja sen lähiseuduilla. Toisten mielestä hotellin avaaminen saareen, johon ei ainakaan toistaiseksi kulje säännöllistä, ympärivuotista liikennettä, on sulaa hulluutta ja mikä pahinta – koko seudulle kalliiksi tulevaa hulluutta. Toisten mielestä hankkeet ovat juuri sitä, mitä seudulla kaivataan.

Koivusaari, johon he matkaavat, on suurehko saari Kotkan ulko-saaristossa. Saarella asui monen sukupolven ajan ihmisiä, jotka riipivät elantonsa kasaan kalastajina ja antamalla laihojen lehmiensä laiduntaa karun luodon niittymaalla. Elämä jatkui muuttumattomana aina 1900-luvun alkuun saakka. Tällöin saaren löysivät ensim-

mäiset vapaa-ajan asukkaat, jotka rakensivat saareen kesämökkejä ja huviloita. Mökeiksi muuttuivat myös monien mantereelle muuttaneiden entisten kalastajien torpat.

Saaren hienoin rakennus on Kolmen koivun huvila, joka on nyt muutettu hotelliksi. Veikon tietojen mukaan sen rakensi 1950-luvulla Amerikassa äkkirikastunut suomalaismies, joka haaveili saaristolaiselämästä, mutta havaitsi sen pian ikäväksi, jätti hulppean rakennuksen oman onnensa nojaan ja lähti viettämään eläkepäiviään lämpimämmille maille.

Tätä nykyä Koivusaarella asuu kourallinen ihmisiä ympäri vuoden. Saareen kulkee kesäisin päivittäinen lauttayhteys, mutta talvikaan lautta vierailee saarella vain kerran viikossa. Seikka, jonka Agata Holmberg aikoo muuttaa.

Agata on vienyt hotellihanketta eteenpäin jäärapäisesti sekä omilla, julkisilla että yksityisten sijoittajien rahoilla. Päivittäisen, ympärivuotisen lauttayhteyden järjestämiseen sekä Koivusaaren satamapalveluiden kohentamiseen nuo varat eivät riitä, joten Agata on kääntynyt kunnan puoleen. Asia on edennyt vauhdilla. Kunnanvaltuuston on määrä päättää säännöllisen lauttayhteyden siunaamisesta jo seuraavana keväänä.

Hankkeen puolustajat – toisin sanoen Agata, sijoittajat sekä saaren ympärivuotiset asukkaat – ovat sitä mieltä, että nyt on juuri oikea aika panostaa saaren palveluihin.

”Pääkaupunkiseudun turistit sekä veneilijät suuntaavat kesäisin länteen, eivät itään. Tilanne ei muutu, ellemme panosta seudun palveluihin. Uuden asiakaskunnan rahoilla saariston yritykset voivat toimia markkinaehtoisesti”, Agata Holmberg on toistellut Jamin tyttöystävän Lilli Elon kirjoittamissa lukuissa lehtijutuissa.

”Lauttayhteys toisi saareen lisää pysyviä asukkaita, mikä taas toisi saareen parempia palveluita ja mahdollisesti jopa oman koulun”, toi-

vovat jutuissa ne harvat lapsiperheet, jotka saarella asuvat. Ilmeisesti väki olisi enemmän kuin valmis luopumaan kotikouluista.

”Uskon hyisen meren eksoottiseen vetovoimaan”, Agata on jatkanut. ”Olen varma, että hotelli olisi täynnä ihmisiä ympäri vuoden, jos veneysteys vain saataisiin toimimaan.”

Tasapuolisuuden nimissä jutuissa on haastateltu myös hotelli-hankkeen vastustajia, toisin sanoen luonnonsuojelijoita sekä Koivusaaren mökkiläisiä. Heidän mukaansa Koivusaareen ei kaivata lisää väkeä.

”Saaren herkkä ekosysteemi ei kestä roskaavia turistilaumoja. Minne tahansa ihmiset menevät, he tuhoavat luontoa, koska eivät kunnioita eläimiä tai kasveja, puhumattakaan Pääsy kielletty -kylteistä. Sen sijaan he kuvittelevat omistavansa kaiken minkä näkevät. Veneilijöitä ja turisteja on kesäisin riesaksi asti. Saari on jo nyt äärirajoilla. Mitä järkeä on tulla saareen, jos siellä on enemmän ihmisiä kuin kaupungissa?” kiukkuiset ihmiset kysyvät.

Veikko ymmärtää molempia osapuolia, mutta etenkin mökkiläisiä. Eikö saaren koko idea ole eristäytyminen muista ihmisistä ja maailman murheista?

”Olisi miettinyt asiaa ennen kuin kunnosti hotellin saareen!” Veikko on kuullut hankkeen vastustajien puhuvan Annan baarissa. ”Veneysteystä olisi pitänyt neuvotella ennen rakennushanketta. Nyt akka kiristää kuntaa sillä, että hotelli ei pärjää ilman venettä. Hankkikoon itse veneensä, saatana. Ei yritystoimintaa pyöritetä almuilla. Jos asiakkaita kerran riittää, niin maksakoon matkastaan.”

Yhteysalushanke ja Agata sen mukana ovat saaneet niskaansa ennennäkemättömän viharyöpyn. Saariston mökkiläiset, joilla kaikilla on omat veneensä, eivät kaipaa turistilaumoja rannoilleen. Veikko tietää, että yksi Agatan kiihkeimmistä vastustajista on silläkin hetkellä heidän aluksensa kyydissä. Marko Honkasen isä Juhana

omistaa mökin, joka sijaitsee Koivusaarella. Juhana on vastustanut henkeen ja vereen huvilan kunnostamista hotelliksi. Hävittyään taiton hän on pannut kaiken aikansa ja energiansa lauttayhteyden vastustamiseen.

Jami nojaa seinään jalat leveässä haarassa ja madaltaa ääntään aivan kuin yrittäisi tehdä vaikutusta kapteeniin tai haluaisi peittää juoruilunhalunsa korostetulla maskuliinisuudella.

”Kuulostaa hankalalta. Koko juttu. Kuulin Lilliltä – hän on siis naisystäväni, toimittaja Lilli Elo – että huvila oli todella huonossa kunnossa, kun sitä alettiin kunnostaa. Remontin on täytynyt maksaa pieni omaisuus. Tuleeko tälle seudulle muka niin paljon vieraita, että hotellitoiminta on kannattavaa? Etenkin, kun vieressä on isompia kaupunkeja, joissa on mielenkiintoisempia nähtävyyksiä. Mökkiläiset ovat tietysti asia erikseen, heitä täällä riittää, mutta heillä kaikilla on omat talonsa paikkakunnalla. Vaikea kuvitella...”

Jamin jaarittelu alkaa kuulostaa Veikon korvissa taustamusikilta. Vene keinahtelee lempeästi puolelta toiselle, tee on kuumaa ja makeaa. Veikko antaa ajatustensa juosta omia latujaan eikä siksi huomaakaan, missä vaiheessa monologi muuttuu oikeaksi keskusteluksi.

”...rakennettu puusta. Huvila on minusta vähän mahtipontinen sana, matkailutila kuvaisi sitä paremmin, mutta hieno talo se silti on. Nikkarityylinen päärakennus on rakennettu hirsistä, niin kuin useimmat saariston talot, laudoitus ja keltamultainen maali on lisätty hirsien päälle suojan ja kauneuden vuoksi. Puusepät ovat roiskineet koristeita sinne tänne; lautoja on koristeltu lehtisahalla, jokainen pylväk on sorvattu. Perustukset lepäävät kestäväällä kalliolla. Kivijalka on hakattu virolahtelaisesta kivistä...”, Jesse juttelee tähyillessään eteenpäin.

Tuurimoottori puksuttaa hitaasti pimeydessä joko karikkoisen seudun, vuodenajan, sään tai pimeyden takia.

”Hotellin ympärillä oli muinoin kivikkoinen mutta kaunis puutarha. Toivottavasti se kunnostetaan. Tontilla on myös vanha navetta ja joitakin aittarakennuksia sekä pieni tiilistä muurattu kappeli”, Jesse jatkaa.

”Kuinka kauan talo oli tyhjillään?”

”Kauan. Joitakin kymmeniä vuosia ainakin. Se siirtyi kunnan omistukseen, kun suvun viimeinen jälkeläinen kuoli joskus 1980-luvulla. Viimeiset vuodet talo on vain lahonnut paikoillaan ja toiminut erilaisen huviveneilijöiden retkikohteena ja vandaalien kesämökkinä.”

”Kuka huvilan rakensi?” Jami kysyy. Hänkin on saanut oman mukinsa, Veikko panee merkille hitusen mustasukkaisena.

”Mies nimeltä Wilhelm Knock”, Jesse vastaa. ”Hänen alkuperäinen nimensä oli Viljo jotakin. Rikastumisensa jälkeen äijä vaihtoi nimeä. Knock rakasti saaristoa, kesäisin. Talvea hän ei kestänyt ja muutti pian takaisin mantereelle ja sen jälkeen ulkomaille. Talosta hän ei kuitenkaan halunnut luopua. Ehkä se olisi ottanut ylpeyden päälle. Tai ehkä hän rakasti sitä liikaa”, Jesse sanoo ja nyökkää kohti pimeyttä.

Veikkokin erottaa kaukana siintävät valot. Kaikki kolme miestä tuijottavat hitaasti lähestyvää maaplanttia. Lumisade on alkanut jälleen. Miten Jesse näkee, missä laituri on? Pelko kouraisee Veikon sisuskaluja. Kuka hullu haluaisi tulla tänne talvella viettämään lomaansa?

”Mitenkäs paluukyyti?” Veikko kysyy.

”Olen saarella koko viikonlopun. Huomenna haen paikalle toisen seurueen.” Jesse pitää silmänsä tiukasti kiinni tuulilasissa.

”Entä jos keli huononee entisestään?”

Jesse tajuaa heti, mitä hän tarkoittaa.

”Seudulle on luvattu lumisadetta, mutta se loppuu sunnuntaihin mennessä. Veneväylä pysyy sulana, joten emme jää saareen jumiin. Huvilan mailla on laskeutumispaikka helikopterille, jos oikein tiukka paikka tulee.”

”Tämä Agata...” Jami aloittaa.

”Niin, Agata Holmberg on paikan uusi yrittäjä”, Jesse vahvistaa. ”Hän on alun perin kotoisin täältä, mutta asunut vuosia muualla, myös ulkomailla. Rohkea nainen, kun lähtee tällaiseen”, Jesse juttelee, ja Veikko ihmettelee jälleen, millainen taito Jamilla on saada ihmiset puhumaan.

”Rohkea on yksi tapa kuvailla häntä”, Jami naurahtaa. ”Olen kuullut muitakin sanoja.”

Kun rantaan on enää joitakin satoja metrejä, Jesse pyytää Veikkoa ja Jamia siirtymään muiden matkustajien seuraan veneen sisätiloihin. Rantautumisen kapteeni hoitaa rutinoituneesti, vaikka Veikko on huomaavinaan riuskoissa otteissa hermostuneisuutta. Kaikesta huolimatta rantautuminen sujuu kuitenkin hyvin.

Laiturin vasemmalla puolella seisoo kolme suurta, muhkuraista koivua. Kolmen koivun hotelli, Veikko muistaa. Nimen täytyy tulla juuri noista puista – etenkin, koska lähimaisema muutoin näyttää melko puuttomalta.

Heitä vastassa on kumara hahmo, joka näyttää taskulampulla tietä maihin kompuroiville matkustajille. Lampun kirkas valo estää näkemästä kyttyrässä seisovan hahmon kasvoja. Hänen kehonkielensä kuitenkin paljastaa, ettei hän pidä tehtävästään.

Mielikuva saattaa syntyä tavasta, jolla henkilö tarjoaa kätensä tullejoille, mutta irrottaa kätensä heti matkustajan jalkojen tavatessa laiturin pinnan. Aivan kuin kosketus polttaisi hahmon kättä.

Veikko ei voi olla ajattelematta Quasimodoa, hyväsydämistä mutta ujoa ja hirviömaista kellonsoittajaa.

Kun Veikko pääsee lähemmäs, hahmo osoittautuu paksuun palttooseen ja virttyneeseen lätsään pukeutuneeksi mieheksi.

”Jussi Juvonen”, hän esittäytyy, kun ottaa vastaan Veikon kassin ja lastaa sen työnnettävälle maitokärrylle. ”Työskentelen hotellin talonmiehenä. Tervetuloa. Seuratkaa minua, olkaa hyvät.” Veikko jättäytyy

toisiinsa painautuvan joukon viimeiseksi. Hän tarkkailee saarta sekä seuruetta. Laukuista muutama ei mahdu kärriihin, joten heidän lähtönsä viivästyy Markon, Teemun ja Jamin kiskoessa kantamuksia itselleen.

”Kyllä minä...”

”Anna tänne...”, nuoret miehet pyörivät toistensa ja kapsäkkien ympärillä, kunnes Marko nostaa kätensä pystyyn.

”Samapa tuo”, Marko toteaa ja lähtee harppomaan kohti mäen päällä hämmöttävää, valtavaa rakennusta.

Pimeässä on vaikea hahmottaa, kuinka suurelle saarelle he ovat rantautuneet, mutta huvilan koosta ja Jessen vakituksia asukkaita koskevista kertomuksista Veikko päättelee, ettei kyse voi olla aivan pienestä luodosta.

Anna jättäytyy joukon jatkeeksi Veikon seuraan.

”Missä olit koko venematkan?” hän kysyy.

”Jesse pyysi minut kanssaan ohjaamoon”, Veikko vastaa.

”Kuulitko, mitä Teemulle tapahtui?”

”Kuulin kyllä. Kummallinen juttu.”

”Todella kummallinen minun mielestäni. Ettekö te vasta eilen tarkistaneet, että auto toimii niin kuin pitää?”

Veikko ei pidä Annan äänensävyistä, eikä siitä, että tämä toistaa poikansa syytökseltä kuuluvat sanat.

”Mitä yrität sanoa?” hän tokaisee. Anna tarttuu hänen käsipuoleensa sovittelevasti.

”En mitään. Ihmettelin vain. Tai oikeastaan Teemu ihmetteli.”

Veikko voi kuvitella, miten Teemu on päivitellyt tilannetta matkustamon puolella.

”En ole mekaanikko”, Veikko huomauttaa Annalle. ”Jos auton moottorissa on jotain vikaa, en välttämättä ole tajunnut asiaa. Mutta autossa on takuu, joten Teemun ei tarvitse olla huolissaan rahasta.”

”En usko, että hän on huolissaan rahasta”, Anna sanoo miette-

liäästi. Ei Veikkokaan sitä usko. Lehdestä hän on lukenut Teemun tienaavan tätä nykyä 22 miljoonaa dollaria. Vuodessa.

”Unohdetaan koko juttu. Ihanaa, että olemme viimein täällä”, Anna puristaa vielä Veikon kättä ennen kuin jättää hänet ja kävelee pojanpoikansa ja tämän äidin Eevin rinnalle.

”Voi miten kaunis”, Eevi kuuluu huokaavan Annalle, kun he pääsevät lähemmäs huvilan valojen turvaa. Veikon on pakko olla samaa mieltä. Huvilassa on kaikkea sitä, mitä hän rakastaa vanhassa arkkitehtuurissa. Pylväiden kannattelema katos, jonka alta erottuvat pariovet. Leveät kiviset portaat sekä lukuisia pieniä ristikkoikkunoita, joissa loistaa pieni, vanhanaikainen lamppu.

Hotellin pihakuuset on koristeltu lämpimän keltaisilla jouluvaloilla. Kuistille on nostettu isoja ja pieniä lyhtyjä, joissa kaikissa palaa kynttilä. Ikkunoissa loistavat kyntteliköt ja niiden väleissä punaisesta pahvista leikatut tontut. Niiden lisäksi myös oven leijonanpään muotoinen kolkutin aiheuttaa Veikossa lapsellista mielihyvää ja seurueessa ihastuneita huudahduksia.

Ennen kuin kukaan heistä ehtii tarttua renkaaseen, ovi aukeaa ja portaille lehahtaa keijukaismainen nainen. Kaikki hänessä näyttää ensisilmäyksellä pieneltä ja hauraalta. Vaikutelmaa lisäävät lyhyeksi leikatut hiukset sekä vaaleanpunainen, vyötäröltä tiukaksi kiristetty haalariasu.

Jos nainen hymyilisi, hän olisi ihastuttava.

”Agata!” Anna levittää kätensä halaukseen nähdessään vanhan tuttavansa.

”Anna!” Agata vastaa syleilyyn. ”Tervetuloa Kolmen koivun hoteliin!”

SULJETUN PAIKAN MYSTEERI KOTKAN ULKOSAARISTOSSA

Upea Kolmen koivun hotelli avataan pian. Sen toivotaan houkuttelevan saaristoon matkailijoita, vaikka Koivusaaren omat asukkaat vastustavat hanketta. Kiihvasta keskustelua käydään niin hotellin rahoituksesta kuin hotellin omistajan Agata Holmbergin traagisesta menneisyydestä.

Ennen avajaisia hotelli tarvitsee koemajoittujia. Vieraslista kootaan Agatan tuttavista ja sukulaisista, ja myös rikosylikonstaapeli Veikko Niskanen saa kutsun. Perillä Veikolle selviää, että jokaisella vieraalla on omat syynsä saapua paikalle. Edessä on hyinen jouluaatto keskellä lumisateen verhoamaa merta.

Seurueen keskinäiset ristiriidat herättävät menneisyyden haamut kummittelemaan jo ensimmäisenä iltana. Mutta todella kylmän käänteän loma saa, kun yksi vieraista löydetään kuolleena – tarkemmin sanottuna kuoliaaksi paleltuneena.

Oliko se onnettomuus – vai murha?

*Oliko murhaaja edelleen saarella,
heidän keskuudessaan?*

84.2

ISBN 978-952-404-048-8

WWW.KUSTANNUSMAKELA.FI

9 789524 040488